

**Střední škola Odry, příspěvková organizace,
Sokolovská 647/1, 742 35 Odry**

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
DOMOVA MLÁDEŽE**

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2024

Ředitelka školy:

Vychovatelka pověřená vedením:

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Obsah	Strana
1. Úvod	2
2. Identifikační údaje	3
3. Charakteristika domova mládeže	4
3.1 Působnost, organizace, základní podmínky	4
3.2 prostorové a materiálně technické podmínky	5
Prostorové a materiálně technické podmínky pro ubytování	5
Prostorové a materiálně technické podmínky zabezpečení vzdělávání	5
3.3 Hygienické podmínky, bezpečnost a ochrana zdraví žáků	5
3.4 Prostorové, materiálně technické podmínky pro práci zaměstnanců	5
3.5 Charakteristika žáků	5
3.6 Personální podmínky	5–6
3.7 Ekonomické podmínky	6
3.8 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty	6
4. Charakteristika vzdělávacího programu	7
4.1 Zaměření a podmínky vzdělávání a výchovy v DM	7
4.2 Priority vzdělávání a výchovy – profilace DM	7
4.3 Předpoklady a prostředky pro realizaci priorit VVČ	7
4.4 Vytváření a působení vhodného psychosociálního prostředí	8
4.5 Žák jako ústřední postava vzdělávání a výchovy	8
4.6 Cílevědomost při vytváření výchovných skupin	8
4.7 Klíčové kompetence a strategie vzdělávání a výchovy	8-10
4.8 Průřezová témata	10-11
5. Výchovný program domova mládeže a úseku výchovy mimo vyučování	11
5.1 Charakteristika a účel výchovného programu	11
5.2 Druhy a zaměření výchovných programů	
5.3 Obsah, formy, metody výchovné a vzdělávací strategie	13-16
6. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami žáků mimořádně nadaných	17
7. Hodnocení žáků	17
8. Evaluační plán	18

1. Úvod

Školní vzdělávací program se ve své činnosti řídí zákonem o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zákonem č. 561/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, vyhláškou MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, v platném znění, předpisy s uvedenými souvisejícími normami a obecně právními předpisy.

Součástí ŠVP domova mládeže je platný Vnitřní řád DM a Provozní řád.

Je určen:

k přenosu informací mezi vedením školy
učitelům pro teorii a učitelům pro odborný výcvik
vychovatelům domova mládeže
žákům a studentům střední školy
ostatním pedagogickým pracovníkům školy
školské radě
rodičům
veřejnosti
vnějším evaluačním orgánům (ČŠI, KÚ Moravskoslezského kraje)

2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy: Střední škola Odry, příspěvková organizace, Sokolovská 647/1,
742 35 Odry

Součást/IZO: Domov mládeže/110024931

Název: Školní vzdělávací program domova mládeže

Platnost dokumentu: Od 1. 9. 2024

Ředitelka školy: Mgr. Jana Kellnerová

E-mail: jana.kellnerova@ssodry.cz

Kontakty:

Tel: 556 730 171

Fax: 556 730 171

Vychovatelka pověřená vedením:

Bc. Miroslava Ryšková

Tel: 556 719 100

E-mail: mail.domovmladeze@ssodry.cz

3. CHARAKTERISTIKA DOMOVA MLÁDEŽE

3.1 Působnost, organizace a základní podmínky

Domov mládeže při Střední škole Odry, je školské zařízení s právní subjektivitou zřízenou Moravskoslezským krajem, který poskytuje žákům ubytování, výchovně vzdělávací péči navazující na výchovně vzdělávací činnost školy. Vede k plnohodnotnému využívání volného času formou nabídky volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání. Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti je uveden v ročním a měsíčním plánu práce.

Ubytování: Při umísťování žáka se přihlíží ke vzdálenosti místa bydliště, dopravní obslužnosti, sociálním poměrům, zdravotnímu stavu žáka. Domov mládeže je zařazen do I. kategorie. Kapacita domova mládeže je 48 míst. Žáci jsou ubytováni na 2 podlažích, ve třílůžkových pokojích se vším potřebným inventářem a vlastním sociálním zařízením. Cena je stanovena v souladu s § 5 odst. 1-3, vyhlášky 108/2005 Sb.

Stravování: Celodenní stravování je smluvně zajištěno ve ŠJ ZŠ Odry, Komenského ulice v blízkosti domova mládeže.

Organizace domova mládeže: (§3 vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů). Domov mládeže nabízí žákům volnočasové aktivity. Ubytovaní žáci jsou rozděleni do základních výchovných jednotek – výchovných skupin. V domově mládeže jsou 2 výchovné skupiny, se kterými pracují 3 vychovatelky, z toho je jedna pověřena vedením domova mládeže. Provoz domova mládeže je zajištěn od neděle (od 18,00 hodin) do pátku (do 15,00 hodin). V rámci doplňkové činnosti DM nabízí v období pracovního volna a školních prázdnin ubytovací služby.

Školní matrika (evidence žáků):

Školní matrika školského zařízení je vedena dle § 28 odst. 3,4,5 a 10 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů a dle vyhlášky MŠMT č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, ve znění pozdějších předpisů.

- Domov mládeže – školní matrika vedena elektronicky v programu BAKALÁŘ

Pedagogická dokumentace:

- přihláška žáka k ubytování
- rozhodnutí ředitelky školy o umístění do domova mládeže
- osobní spis žáka
- denní záznam
- deník výchovné skupiny
- roční plán práce
- měsíční plán práce
- týdenní plán práce
- školní vzdělávací program
- ostatní písemná dokumentace spojená s výchovou mimo vyučování

3.2 PROSTOROVÉ A MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ PODMÍNKY

Prostorové a materiálně technické podmínky pro ubytování žáků.

Žáci jsou ubytováni ve třílůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením. Základní vybavení ložnice pro jednoho žáka: válenda s úložným prostorem, šatní dvojskříň, psací stůl s kontejnerem, polička, lampička, nástěnka. Žákům se poskytuje ložní prádlo, klíče od pokojů. Na poschodí jsou k dispozici kuchyňky se základním vybavením. Jsou to: mikrovlnná trouba, indukční vařič, varná konvice, lednice k uložení potravin.

Prostorové a materiálně technické podmínky pro vzdělávání, výchovu a volný čas žáků.

Na každém patře domova je kulturní místnost s novým vybavením – (plazmová televize, DVD, sedací vaky. K dispozici je i PC učebna se 3 notebooky a 3 počítači připojenými na internet. V suterénu žáci využívají domácí tělocvičnu s posilovacím náradím a posilovacími stroji, hernu stolního tenisu a finskou saunu. Sportovní vyžití je rozšířeno o možnost využití venkovního hřiště v areálu ZŠ Komenského (hra basketbalu, volejbalu a vybíjené).

3.3 Hygienické podmínky, bezpečnost a ochrana zdraví žáků

DM se řídí vyhláškou ministerstva zdravotnictví č. 160/2024 Sb. o hygienických požadavcích na provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, která stanoví hygienické požadavky a prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, zásobování vodou a úklid.

V rámci tohoto právního předpisu poskytuje DM kromě základních podmínek pro ubytování zejména výměnu ložního prádla, úklid pokojů, sociálního zařízení a společných prostor.

Žáci jsou prokazatelně seznámeni s předpisy a opatřeními vztahujícími se k bezpečnosti a ochraně zdraví nejméně dvakrát za školní rok a vždy při činnostech, kde je zvýšené riziko poškození zdraví. Cílem výchovného působení je, že žák se chová obezřetně a dbá na svoji bezpečnost.

3.4 Prostorové, materiálně technické a hygienické podmínky pro práci zaměstnanců

Vychovatelky mají zázemí ve výchovatelně, kde je k dispozici pracovní stůl, počítač připojený k internetu, telefon, sedací nábytek pro návštěvy, úložné skříň. Vychovatelky využívají místnost, kde je samostatné sociální zařízení se sprchou.

Ostatní zaměstnanci mají svá zázemí v účelových místnostech.

3.5 Charakteristika žáků

V domově mládeže jsou ubytováni žáci SŠ Odry. Pocházejí z nejrůznějšího sociokulturního prostředí, jsou z regionů přesahujících hranice Moravskoslezského kraje. Výrazné rozdíly v jejich chápání života způsobuje dále jejich profesní zaměření. Každý žák si vybírá volnočasové aktivity a vzdělávací činnost podle svých možností a schopností.

3.6 Personální podmínky

Kvalifikovanost vychovatelek a předpoklady stanovuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a změně některých zákonů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje podle § 24 zmíněného zákona a vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pracovníků.

V domově mládeže pracují 2 vychovatelky z toho je 1 vychovatelka pověřena vedením. Tým vychovatelek je kvalifikovaný s praxí, svou odbornost si doplňují z nabídky vzdělávacích

programů NIDV, KVIC a samostudiem. Ve výchově a vzdělávání se vychovatelky zaměřují na prevenci negativních jevů v chování žáků. Pracovní doba pedagogických i nepedagogických pracovníků se řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Pracovní doba je evidována v měsíčním výkaze a v rozpisu služeb.

3.7 Ekonomické podmínky

Popis ekonomických podmínek vzdělávání je povinnou součástí ŠVP domova mládeže. Výše příspěvku od zřizovatele (Moravskoslezského kraje) je pro domov mládeže nastavena ve „Výpočtu rozpočtu“ na jednotlivé kalendářní roky. Čerpání příspěvku od zřizovatele je v souladu se „Zásadami vztahů orgánů Moravskoslezského kraje k příspěvkovým organizacím“, v platném znění a v souladu s účelem, na který byl přidělen. Z příspěvku zřizovatele jsou hrazeny i přímé náklady, spojené s ubytováním žáků. Financování škol a školských zařízení je uzákoněno v § 160 až 163 školského zákona. Řídí se i dalšími zákonnými postupy a vnitřními předpisy ředitelky školy. Ekonomické podmínky, zdroje a jejich výše se každoročně mění, mění se výše příspěvku od zřizovatele a mohou se měnit i výše úplat za školské služby ubytování. Ekonomické podmínky vzdělávání jsou zajišťovány i z vícezdrojového financování, tedy i z finančních dotací, drobných finančních sponzorských darů a z doplňkové činnosti.

Výše úplaty za školské služby ubytování je v souladu s vyhláškou MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, § 5, ve znění pozdějších předpisů. Domov mládeže je pro stanovení výše úplaty zařazen do I. kategorie (výše úplaty až 1600 Kč za lůžko na 1 kalendářní měsíc). Výši úplaty za ubytování žáků v domově mládeže stanovuje ředitelka školy s přihlédnutím k vybavení domova a k úrovni poskytovaných služeb.

Celoroční uzávěrka je jedním z podkladů pro zpracování zprávy o činnosti příspěvkové organizace za předchozí kalendářní rok (zpracovaná k 28. únoru následujícího kalendářního roku).

Vlastní hodnocení ŠVP domova mládeže v oblasti finančních zdrojů a ekonomických podmínek spočívá v hodnocení, jestli má domov mládeže odpovídající množství finančních zdrojů pro jeho realizaci. Dále se hodnotí, jestli jsou finanční prostředky přidělené zřizovatelem ze státního rozpočtu využívány na účel, ke kterému byly přiděleny.

Finanční kontrola je prováděna v souladu s vnitřní směrnicí ředitelky školy – Vnitřní kontrolní systém. Důraz je kladen na hospodárnost, účelovost a efektivnost vynaložených finančních prostředků. Ekonomiku ve Střední škole Odry, příspěvková organizace včetně celoroční uzávěrky, zpracovává ekonomický úsek. Zvláště je vedeno hospodaření v hlavní činnosti a v doplňkové činnosti. Majetek školy je veden v souladu se zákonnými předpisy a vnitřními předpisy ředitelky školy.

3.8 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Domov mládeže úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáků, kteří mohou DM navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vychovatelkami. S pedagogickými pracovníky domova jsou zákonní zástupci v kontaktu prostřednictvím telefonu, písemnou formou nebo osobním jednáním.

Dalšími subjekty, s nimiž DM spolupracuje, jsou instituce participující na vzdělávání a výchově žáků. Jsou to SVČ Odry, Dělnický dům Odry, ZŠ Komenského. Úzká je spolupráce s Městskou policií.

4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Výchova a vzdělávání v domově mládeže se řídí obecnými zásadami a cíly uvedenými v § 2 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon).

4.1 Zaměření a podmínky vzdělávání a výchovy v DM

Principy a cíle vzdělávání a výchovy

- Rovný a nediskriminační přístup ke vzdělávání.
- Zohlednění vzdělávacích a výchovných potřeb žáka daných jeho kompetencemi a osobními charakteristikami.
- Vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita všech účastníků vzdělávání a výchovy.
- Svobodné šíření poznatků vyplývajících z výsledků soudobého poznání světa, které jsou v souladu s obecnými cíly vzdělávání a výchovy.
- Zdokonalování procesu vzdělávání a výchovy na základě výsledků dosažených ve světě, výzkumu a vývoje a co nejširší uplatňování účinných moderních pedagogických postupů a metod.
- Hodnocení výsledků vzdělávání stanovených zákony a vzdělávacími programy.
- Vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělání.

4.2 Priority vzdělávání a výchovy – profilace DM

Pedagogické působení vychovatelů na DM naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj osobnosti žáků, jejich učení a poznávání osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. K tomu volí prostředky, formy a metody této činnosti a plní tak úkoly výchovy mimo vyučování:

relaxačně zdravotní – obnova sil, upevňování zdraví, změna druhu a charakteru trávení volného času

výchovně vzdělávací a sebevzdělávací – vytvoření návyků pro účelné naplňování volného času, seberealizaci

sociální úkoly – výchova k profesní orientaci, společenské uplatnění, aktivní přístup, odpovědnost

4.3 Předpoklady, prostředky pro realizaci priorit VVČ

Realizace průřezových témat ve vzdělávání a výchově napomáhají vést žáky k smysluplnému využívání volného času. Jednotlivé cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí. Při jejich realizaci je uplatňován kurikulární přístup s cílem dosáhnout klíčových kompetencí žáka:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova v demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- environmentální výchova
- mediální výchova

4.4 Vytváření a působení vhodného psychosociálního prostředí

na jehož tvorbě se podílejí všichni účastníci vzdělávání s využitím prostředků k výchově a vzdělávání v době mimo vyučování jsou to: aktivita, kladný pocit, radost, motivace vytvoření prostoru pro spontánní činnost, sebepoznání, zavádění nových prvků přitažlivých forem, rozvoj individuálních skupinových zájmů, relaxačně zdravotní zaměření zájmové činnosti.

4.5 Žák jako ústřední postava vzdělávání a výchovy

Primární podmínky podporující toto postavení:

- uplatnění jeho základních práv vyplývajících ze školského zákona (561/2004 Sb.) a z Úmluvy o právech dítěte, zejména práva na respektování osobnosti, potřebám a zájmům žáka, na mentální zralosti žáka a práva na volný čas
- výchovné působení založené na spolupráci, partnerství, dialogu, a respektu k osobnosti, potřebám a zájmům žáka
- vyváženost při uplatňování práv a plnění povinností, zajištění vymahatelnosti práv žáka
- právo volby a vlastních rozhodnutí odpovídajících míře zralosti žáka, reálným možnostem podmínek života v DM s podporou vychovatele
- uplatnění kompetencí žáka v podmínkách zařízení a jeho podíl na organizaci a činnosti zařízení
- specifické postavení dospělého žáka (převzetí plné odpovědnosti za své chování a jednání, převzetí práv a povinností rodičů)
- objektivní hodnocení práce a činnosti žáka vychovatelem a sebehodnocení žákem

4.6 Cílevědomost při vytváření výchovných skupin – cílem je podporovat a rozvíjet kompetence žáka, spokojenost s podmínkami v ubytovacím zařízení:

- snaha o složení výchovných skupin na neformálním principu, možnost výběru vychovatele a přestupu do jiné skupiny
- stabilizace vychovatelek u výchovných skupin po dobu nejméně dvou školních roků
- výchovné skupiny volí své zástupce do žákovské samosprávy

4.7 Klíčové kompetence a strategie vzdělávání a výchovy

Výchovné a vzdělávací strategie jsou zaměřeny na rozvíjení kompetencí žáka, formulují upřednostňované cíle, postupy, metody a formy práce, případně aktivity a pravidla.

Kompetence k učení

Žák:

- Připravuje se na vyučování (motivace ke studiu, umět se učit)
- Využívá efektivní způsoby k učení
- Získává informace z různých pramenů a dává je do souvislosti
- Kriticky zhodnotí své výkony
- Umí se vyrovnat se školním neúspěchem (odhalování příčin)
- Uplatňuje získané vědomosti v praktickém životě
- Osvojuje si kultivovaný projev a vystupování na veřejnosti

Strategie vychovatele:

- Má individuální přístup k jednotlivým žákům, problémovým pomáhá (soustavná příprava, opakování a procvičování získaných vědomostí, uvědomování si pokroků)
- Rozvíjí kladný vztah žáků k budoucímu povolání
- Vytváří a zajišťuje žákovi vhodné klima k učení a materiálně technické podmínky s využitím informačních technologií

Sociální a interpersonální kompetence

Žák:

- využívá každé volné chvíle ke konverzaci nejen na pokojích a ve výchovné skupině se spolužáky, ale při veškerém dění na domově i mimo něj
- rozpozná agresivitu, násilí, šikanu a netoleruje ji
- stanoví si cíle a priority podle svých osobních schopností, přijímá hodnocení svých výsledků a způsobů jednání ze strany jiných lidí, adekvátně na ně reaguje, přijímá radu i kritiku druhých lidí
- dále se vzdělává, pečuje o své fyzické a duševní zdraví
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností, přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- přispívá k vytvoření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobních konfliktů

Strategie vychovatele:

- vede žáky k věcné diskusi a argumentaci, vytváří prostor pro komunikaci mezi vychovatelem a žákem
- učí žáka se správně vyjadřovat, vede s ním dialog
- předává žákovi veškeré informace potřebné pro jeho zdravý a aktivní život v DM

Kompetence k řešení problému

Žák:

- rozpozná problém, nevyhýbá se mu, objasní jeho podstatu a nachází správné řešení
- využívá své individuální schopnosti, získané vědomosti a dovednosti při samostatném řešení problémů
- navrhuje varianty řešení problémů, zvažuje jejich přednosti, rizika a možné negativní důsledky
- dokončuje započaté činnosti, překonává překážky
- přijímá odpovědnost za svá rozhodnutí

Strategie vychovatele:

- motivuje žáka k získání informací a ověřování jejich správnosti
- aktivně pomáhá žákovi adaptovat se na nové podmínky, ukazuje ověřené způsoby řešení problémů, hodnotí kroky žáka při řešení problémů

Kompetence k trávení volného času

Žák:

- účelně tráví volný čas, zapojuje se do organizace života DM, osobně se podílí na organizaci a realizaci vzdělávání a výchovy

- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- vybírá si zájmové činnosti podle svých dispozic
- rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací
- odmítne nevhodné nabídky pro trávení volného času

Strategie vychovatele:

- nenásilnou formou vede žáky k aktivnímu a smysluplnému využití volného času, k vytváření estetických hodnot
- realizuje skupinový program sociální prevence, poskytuje žákovi informační servis
- vede žáka k tvořivé společenské činnosti, učí jej novým dovednostem a vědomostem

Kompetence občanské, činnostní a k pracovnímu uplatnění

Žák:

- zná svá práva a povinnosti
- vnímá nespravedlnost a brání se jí
- dbá na své zdraví i zdraví ostatních, chová se zodpovědně s ohledem na zdraví a bezpečné prostředí
- aktivně se zapojuje do občanského života svého okolí, orientuje se ve složitostech demokratické společnosti, chápe ji a participuje na řešení jejího problému
- váží si tradic a kulturního dědictví a dále je rozvíjí, seznamuje se s tradicemi města
- podílí se na zachování životního prostředí a chrání ho

Strategie vychovatele:

- vytváří optimální a zdravou atmosféru pro pobyt v DM
- vede žáky k odpovědnému jednání, chování, pomoci druhým
- rozvíjí u žáků schopnosti tvořivého myšlení, prezentace názorů, motivuje žáka k dialogu a spolupráci
- učí žáky obhajovat lidská práva a svobody

4.8 Průřezová témata

Průřezová témata (PT) jsou novým obsahovým prvkem. Jsou to společensky důležité oblasti vzdělávání, které pro svůj význam pro dnešní absolventy a společnost mají prostupovat celým kurikulem. Proto se zařazují do RVP a ŠVP. Záměrem je, aby průřezová témata podpořila rozvoj osobnosti žáků a jejich společensky žádoucí návyky, postoje a jednání. Podporují i rozvoj klíčových kompetencí. Navazují na obsah vzdělávání, vzájemně se doplňují. Průřezová témata se týkají všech oblastí výuky i mimoškolních činností. Lze je aplikovat formou projektového učení (vzdělávacích a žákovských projektů). Do ŠVP jsou zařazena průřezová témata středního vzdělávání:

A. Občan v demokratické společnosti, realizace spočívá:

vytvoření demokratického prostředí ve třídě, škole, výchovné skupině, v domově mládeže (klíma školy), rozvoj sociálních a osobnostních kompetencí, pozitivní hodnotové orientace žáků, aktivity a angažovanosti, posilování **mediální gramotnosti** žáků (školní časopis atp.), podpora **multikulturní výchovy** a evropské dimenze vzdělávání, formování demokratických postojů žáků a jejich „žebříček hodnot“ atd.

B. Člověk a svět práce, realizace spočívá:

poznatky a dovednosti související s uplatňováním ve světě práce,
poznatky o pracovním právu,
orientace v celoživotním učení a sebevzdělávání,
reálně posuzovat své schopnosti a možnosti pracovního uplatnění,
význam profesní mobility a rekvalifikace.

C. Člověk a životní prostředí, realizace spočívá:

pochopení zásadního významu přírody a životního prostředí pro člověka,
povědomí o základních ekologických zákonitostech a negativních dopadech působení člověka
na přírodu a životní prostředí,
budování postojů a hodnotových orientací žáků pro udržitelný rozvoj,
zdravý životní styl

D. Metody a formy realizace průřezových témat:

besedy,
diskuse,
řešení modelových situací,
kontakty se školami,
exkurze,
zájmová a mimoškolní činnost apod.

5. Školní vzdělávací program

5.1 Charakteristika a účel výchovného programu

Výchovný program je rámcovým programem pro práci vychovatele a ostatních pedagogických pracovníků.

Stanovuje: výchovné cíle pro vychovatele, upřednostňované postupy, formy a metody vzdělávání, respektuje věkové a osobnostní zvláštnosti žáků. Tento program může vychovatel v jednotlivých oblastech upravovat a dotvářet podle svých zkušeností, dovedností a vědomostí v souladu s poznatky vědy a společnosti, je podkladem pro plánování činnosti vychovatele a výchovné skupiny na školní rok.

5.2 Druhy a zaměření výchovných programů

výchovný program se člení podle délky studia žáků na:

- program pro žáky středních odborných škol a gymnázií s délkou studia na 4 roky
- program pro žáky středních odborných učilišť s délkou studia na 3 roky

Cyklus adaptace – 1. ročníky (žáci ve věku 15–16 let)

Zvládnutí odloučenosti od rodiny, utváření vztahů v náhradním rodinném prostředí.
Zvládnutí péče o osobní majetek, čistotu, pořádek na pokoji, návyky osobní hygieny.
Zvládnutí osobní svobody, účelné nakládání se svým volným časem, zvládnutí kontaktu s prostředím, v němž se projevují záporné psychosociální vlivy (alkohol, návykové a psychotropní látky).

Pozitivní řešení sociálních situací, utváření příznivých sociálních vztahů žák – spolubydlící, žák – ostatní žáci ve skupině, spolužáci.

Postupné uznání důležitosti a nutnosti zásad života ve společném ubytovacím zařízení, seznámení se a respektování požadavků obsažených ve VŘD včetně zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Pochopení důležitosti spolupráce s vychovatelem při operativním řešení problémů žáka.

Cíl: učit se poznávat

Cyklus osobního rozvoje – pro žáky 2. a 3. ročníků SŠ (17–18 let)

Tvoří hlavní osu vzdělávacího programu pro všechny kategorie žáků, v němž pokračuje proces poznávání a dochází k upevňování a praktickému uplatňování kompetencí.

Cíl: využívat a prohlubovat

Cyklus zrání – pro žáky 3. a 4. ročníků a nástavbového studia SŠ –

je pokračování cyklu osobnostního rozvoje, v němž se již uplatňují získané kompetence žáka na základě poznání.

Cíl: znát a uplatňovat

5.3 Obsah, formy, metody výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah je členěn do oblastí:

Socializace žáka

Výchova k učení, sebevzdělávání, rozvoj osobnosti žáka

Zdravý životní styl, sport a tělovýchova

Výchova k občanství, právní vědomí

Vzdělávací obsah	Socializace žáka	
Žákovské kompetence	Obsah, doporučené prostředky	Metody a formy
spoluvytváří klima ve výchovné skupině, spolupracuje s vychovatelkou, realizuje vztahy přesahující rámec výchovné skupiny	hodnocení aktivity a místa ve skupině, pomáhá s doučováním mladších	skupinové akce, aktivity přesahující rámec skupiny, hodnocení a podpora aktivity
jedná v souladu s morálním kodexem a zásadami společenského chování	obecné respektování pravidel chování na veřejnosti, soužití v kolektivu	rozhovory, pozorování
zvládá odloučení od domova, začleňuje se v kolektivu, spolupracuje v malé skupině	umět řešit konflikt, poznání negativních důsledků jejich nezvládnutí	získávání informací, výběr spolubydlícího, diagnostický rozhovor
poznání potřebnosti spolupráce ve skupině, spolupracuje s vychovatelkou	hodnocení aktivity a místa žáka ve výchovné skupině	skupinové akce, individuální přístup
rozvíjí celou osobnost, působí motivačně, obhajuje své názory na život ve skupině a myslí kriticky, poznává vlastní schopnosti a dovednosti	organizování akcí nad rámec skupiny, zastupování skupiny v ŽS	práce se vzdělávací literaturou městské knihovny, besedy, diskuse, přednášky
zvládá osobní svobodu při nakládání se svým volným časem, vyrovnal se s odloučením od rodiny, našel si přátele	zájmová činnost ve svém volném čase, spolupráce s rodiči, diagnostika vztahů na pokoji, korigování denního režimu	řízený rozhovor, práce v pravidelné a nabídkové činnosti, kontakt s rodiči

Vzdělávací obsah	Výchova k učení, sebevzdělávání, rozvoj osobnosti žáka	
Žákovské kompetence	Obsah, doporučené Prostředky	Metody a formy
poznává své schopnosti v přípravě do vyučování, nachází efektivní styl učení, umí se vyrovnat se školní neúspěšností, je schopen se efektivně učit, stává se odolným vůči nárokům školy chápe význam rozvoje osobních zájmů pro životní potřeby učí se a vyjadřuje svůj názor, nebojí se zapojovat do diskuse k jakýmkoliv tématům zajímá se o kulturní a společenské dění ve městě, zajímá se o přírodní zajímavosti města a regionu chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí používá kultivovaný projev vystupování na veřejnosti	ovlivňování studijního režimu a stylu učení, pomoc žákům rozpoznat své přednosti a nedostatky, rozvíjení kladného vztahu ke svému povolání pokračování v započaté práci, nabídka různorodé činnosti komunikace mezi účastníky, poznávání svých schopností v zátěžových situacích zapojení do akcí škol a ostatních subjektů ve městě, sleduje společenský a kulturní život aktivita na zlepšení životního stylu komunikační dovednosti, poznávání svých schopností, vystupování na veřejnosti	pozorování, hodnocení, beseda- „jak se učit“ doučování, pomoc vychovatelek, vzájemná pomoc mezi žáky společné aktivity, rozhovory, motivace, exkurze rozhovor, pozorování hodnocení kulturní program DD, nabídka soutěží, výletů, akcí školy přednáška, beseda, účast na akci „DEN ZEMĚ,“ dobrovolná brigádnická činnost na zahradě DM beseda, vhodná literatura, rozhovor, hodnocení

Vzdělávací obsah	Zdravý životní styl, program soc. prevence, sport a tělovýchova	
Žákovské kompetence	Obsah, doporučené prostředky	Metody a formy
volí priority trávení volného času, chápe nebezpečí sociálně patologických jevů	kompensace jednostranné tělesné i duševní zátěže, problematika kouření, alkoholismus, drogové závislosti	pestrá a zajímavá nabídka zájmových činností, motivace, beseda s odborníky, spolupráce se školou
řídí se získanými návyky zdravého životního stylu, provádí pravidelné pohybové aktivity, využívá sportovní objekty ve městě	motivace, upevňování návyků, prevence aktivním zapojením do zájmové činnosti	organizace činností, rozhovor, program sociální prevence
chápe význam rozvoje osobních zájmů, učí se žít v kultivovaném prostředí, dopracovává se k tělesné a duševní rovnováze	umět aktivně i pasivně odpočívat, využití daných pravidel ve společnosti, potřeba žít v kultivovaném prostředí	výběr z pravidelné i příležitostné zájmové činnosti, výzdoba interiéru pokojů, pravidelný úklid v areálu domova a péče o zeleň
osvojil si každodenní praktické návyky pro život, naučil se úctě k práci, osvojil si zásady hospodárnosti a šetrnosti	upevňování návyků sebeobsluhy zacházení s majetkem, šetření vodou, el. energií, potravinami, dodržování daných pravidel	udržování pořádku na pokojích, osobní zainteresovanost, dodržování pravidel VŘ domova mládeže

Vzdělávací obsah	Výchova k občanství, žebříček hodnot	
Žákovské kompetence	Obsah, doporučené prostředky	Metody a formy
naučil se jednat s lidmi, dodržuje společenská pravidla, pochopil svá práva a povinnosti v DM, chová se ohleduplně a hospodárně vyhodnocuje své schopnosti a meze chování, prohlubuje dovednosti a pracovní návyky, ovládá tvořivé myšlení orientuje se v právním řádu, uznává hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti, utváří si povědomí o kultuře	utuzování společenských vztahů, jednání fair-play, schopnost týmové spolupráce, tolerance a vzájemného respektu problematika učení, zvládnání emocí, ochota pomoci ostatním, komunikační dovednosti práva dětí a mládeže, lidská práva, naplňování VŘDM	Besedy, schůzky výchovné skupiny, individuální působení pozorování, rozhovor, beseda s odborníkem besedy, rozhovor, návštěva zařízení, skupinové akce

6. Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje za pomoci podpurných opatření dle vyhlášky MŠMT č. 73/2005 Sb...

Snahou vychovatelek je vytvořit každému žákovi podmínky k rozvoji jeho osobnosti. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do výchovného procesu věnována průběžná zvláštní pozornost. V případě potřeby budou vychovatelé spolupracovat s pracovníky školního poradenského pracoviště (psycholog, speciální pedagog, výchovný poradce, karierní poradce), případně dalšími odborníky pro danou problematiku. Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet DM další doplňkové aktivity v oblastech zájmů a umožní jim rozvíjet svůj talent a nadání i mimo DM (např. v SVČ Odry, ZŠ Komenského aj.), kdežto jejich své profesionální dovednosti uplatňují v seminářích pro žáky základních škol.

7. Hodnocení žáků

Výstupy hodnocení:

Souhrnná informace rodičům nezletilých žáků obsahuje hodnocení úrovně, míry naplnění kompetencí žáka: k učení – studijních výsledků, motivaci k učení, samostatnosti, způsob podpory vychovatelkou. Kompetence sociální a personální – adaptaci žáka v prostředí domova, sociální a komunikativní dovednost, schopnost a způsob řešení problému. Ke zdravému a demokratickému způsobu života – vhodné využití svého volného času, dodržování denního režimu, stravování, zapojování do řešení věcí společných, vzájemná pomoc a využití osobního potenciálu. Tyto informace se poskytují 2x ročně písemnou elektronickou formou. Zletilým žákům se informace podávají ústní formou.

Hodnotící informace (rodičům nebo zletilým žákům)

- Udělení výchovného opatření /pochvala, trest/
- O chování, realizaci přijatých, dohodnutých opatření.

Cíle hodnocení:

- rozvíjení pozitivních stránek osobnosti
- získání diagnostických informací jako podkladů pro souhrnné hodnocení

Zásady hodnocení:

- veřejná předem známá kritéria hodnocení žáka
- dialog mezi vychovatelem a žákem, prostor pro jeho sebehodnocení
- otevřenost a objektivnost
- spolupráce s rodiči, školou

Kritéria hodnocení:

- míra dosažení kompetencí žáka obsažených ve vzdělávacím programu, podmínkách a osobnostních předpokladech.
- Východiskem pro hodnocení stavu vychovanosti konkrétního žáka je výchovný program, který upřesňuje kompetence pro žáky, žáky se SVP a žáky mimořádně nadané.

8. Evaluační plán

Vlastní hodnocení práce DM dle ŠVP bude provedeno jednou za tři roky. Na základě této evaluace budou také prováděny případné změny a úpravy ŠVP.

Oblasti a cíle autoevaluace:

hodnocení podmínek a činností DM bude vypracováno dle těchto hledisek:

- podmínky činností (vhodnost uspořádání a vybavení prostředí vzhledem k realizovaným činnostem, možnost využívat další prostory mimo DM, spolupráce s dalšími volnočasovými subjekty)
- průběh výchovy (obsah, formy a metody práce, diagnostická činnost, motivace, participace žáků na programu DM, využívání zásad pedagogiky volného času, zohledňování specifik jednotlivých žáků, využití času vyhrazeného pro činnost, zajištění bezpečnosti BOZ, funkčnost závěrečného hodnocení činností, účinnost přijatých opatření)
- vychovatelé (jednání s žáky, komunikace, navozování tvůrčí atmosféry, pestrost nabízených činností, funkčnost denního režimu)
- spolupráce s rodiči – úplnost informací, zpětná vazba

Kritéria autoevaluace:

- pozitivní psychosociální klima mezi všemi účastníky výchovného procesu
- spokojenost žáků a rodičů
- kvalitu personální práce a další vzdělávání vychovatelů
- stav materiálních podmínek

Časové rozvržení evaluační činnosti:

- dotazníkové šetření mezi žáky /zahrnuje většinu cílů autoevaluace/ 1x za 2 roky/
- hodnocení činnosti DM – zahrnuje všechny oblasti a cíle autoevaluace za jeden rok

Cílem vychovatelek je nabízet aktivity, které jsou mladým lidem blízké a oslovují je, jsou atraktivní, společensky žádoucí. Snahou je větší participace ubytovaných žáků na ovlivňování života v DM.